

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Koniecpol

Kod krajobrazu: 24-342.14-002

Położenie administracyjne: Gmina Koniecpol, Powiat częstochowski;
Gmina Lelów, Powiat częstochowski;
Gmina Szczekociny, Powiat zawierciański

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Typowy krajobraz otwarty jednostki z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk. (fot. Jerzy Nita)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Konieczpol
ID	1128
Kod krajobrazu	24-342.14-002
Typ, podtyp krajobrazu	2a - Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk
Typ rzeźby terenu*	G - Krajobrazy dolin
Kod mezoregionu*	342.14
Nazwa mezoregionu*	Niecka Włoszczowska
Typ krajobrazu naturalnego*	Dolin i Obniżeń
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Zalewowych den dolin - akumulacyjne: Równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.2.3.f
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Konieczpolski
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	5
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Niżowy łąg jesionowo-olszowy
Kod regionu historyczno-kulturowego*	II.A.27; II.A.23
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Ziemia Nidziańska i Pinczowska; Ziemia Sieradzka i Wieluńska, Ziemia Opoczyńska
Położenie administracyjne	Gmina Konieczpol, Powiat częstochowski; Gmina Lelów, Powiat częstochowski; Gmina Szczekociny, Powiat zawierciański
Powierzchnia (ha)	3973,24

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - bagienno-łąkowy – głównie bezleśny, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk, w dolinie Pilicy, Białki i dopływów poniżej Szczekocin. Krajobraz urozmaicają obiekty zabytkowe: dwór i park w Radoszewnicy, ujęty w rejestrze pałac oraz inne zabudowania oraz park podworski w Białej Wielkiej.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na występowanie cennego budynku o charakterze dworowym w Konieczpolu;
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na wysoki udział ekstensywnie użytkowanych łąk, występowanie zbiorowisk towarzyszących łąkom: szuwarów, turzycowisk i inicjalnych łągów, urozmaiconą rzeźbę terenu, dobrze zachowaną ekspozycję bierną i czynną, malowniczość wynikająca z półnaturalnego charakteru zbiorowisk.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Duża dolina rzeczna stanowiąca regionalny korytarz ekologiczny. Wysokie walory abiotyczne związane z nieuregulowanym odcinkiem Pilicy poniżej Przyłęku. Zachował się tam kompleks meandrów i starorzeczy w otoczeniu łąkowym i szuwarów. Ekosystemy łąkowe z dominacją łąk zmiennowilgotnych, przy Pilicy i w niższych częściach doliny również wilgotnych. Łąki pozostają w ekstensywnym użytkowaniu, na znacznych obszarach są nieużytkami z wkraczającą roślinnością szuwarową i ziołoroślową. Udział gruntów ornych na poszczególnych odcinkach doliny stosunkowo niewielki. Miejscami duży udział zadrzewień łąkowych rozbudowujących się w szczególności na łąkach nieużytkowanych i wzdłuż rzek. W Pilicy zachowały się układy roślinności wodnej ze zbiorowiskami pływających makrofitów. Obszar charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością florystyczną i faunistyczną z koncentracjami gatunków typowych dla dolin rzecznych z otwartą strukturą ekosystemów łąkowych, ziołoroślowych i szuwarowych. Użytek ekologiczny "Bagienko". W obrębie krajobrazu obszary Natura 2000 Białka Lelowska PLH240031, Suchy Młyn PLH240016 oraz Dolina Górnej Pilicy PLH260018.

Walory kulturowe

Dobrze zachowany harmonijny i tradycyjny krajobraz dolinny z mozaiką użytków zielonych oraz zadrzewień o wysokich walorach kulturowych. Do szczególnie cennych obiektów kulturowych należą dwór i park w Radoszewnicy, ujęty w rejestrze pałac oraz inne zabudowania oraz park podworski w Białej Wielkiej (obecnie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy).

Fizjonomia krajobrazu

Krajobrazy z koncentracjami wewnątrz głównie otwartych, z rozległymi przedpolami ekspozycji zakończonymi ścianami zabudowy jednostek osadniczych lub zadrzewień i lasów. W obrębie wewnątrz krajobrazowych występują koncentracje zadrzewień obszarowych, liniowych i pojedynczych. Brak istotnych negatywnych dominant krajobrazowych. Dobrze zachowane elementy ekspozycji biernej, typowe dla krajobrazów dolinnych. Ciągi widokowe na dolinę Pilicy w Koniecpolu i Wąsocz, wraz z przedpolami ekspozycji Koniecpola wraz z dominantą kościoła.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Ulica wjazdowa do Koniecpola. Zróżnicowana zabudowa małomiasteczkowa. W tle dominanta wieży kościelnej. (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 2

Okolice Tęgoborza. Dolina Krztyń i Pilicy. (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 3

Roślinność bagienno-łąkowa doliny Pilicy. (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 4

Obrzeża miejscowości Okołowice. (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 5

Rozlewisko doliny Pilicy z roślinnością bagienną. (fot. Jerzy Nita)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

